

Jak pomóc sobie i autorom – zestaw dobrych praktyk eliminujących nieświadome łamanie prawa

How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement

Joanna Błasiok <https://orcid.org/0009-0006-6080-5400>

Kamila Kokot-Kanikuła <https://orcid.org/0000-0002-3355-5198>

Biblioteka Politechniki Gdańskiej

Abstrakt:

W artykule zaprezentowano zestaw dobrych praktyk związanych z otwartością w nauce, który powinien znaleźć się na stronach internetowych czasopism naukowych. Przede wszystkim uwzględniono kwestie związane z realizacją przez autorów zielonej drogi otwartego dostępu, tj. samoarchiwizacji. W trakcie analizy piśmiennictwa najpierw zidentyfikowano elementy witryn internetowych rekomendowane przez międzynarodowe instytucje promujące przejrzystość w nauce a następnie wychwycono trudności pojawiające się przy ponownym wykorzystaniu publikacji z powodu braku kluczowych informacji. Dobre praktyki omówione w artykule to: wzór umowy, informacja o właścicielu praw autorskich, stosowanie i rodzaj licencji Creative Commons, wytyczne dotyczące samoarchiwizacji, udostępniania danych badawczych i spełniania wymogów Planu S. Każde zagadnienie uzupełniono o przykłady pochodzące ze stron polskich czasopism naukowych. Na końcu sformułowano ogólne rekomendacje mające na celu ułatwienie redakcjom zawarcie na stronie kompletnych informacji związanych z tematyką prawa autorskiego.

Słowa kluczowe: czasopismo naukowe, Green Open Access, prawo autorskie, samoarchiwizacja, strona internetowa

1. Wstęp

Rosnąca popularność instytucjonalnych repozytoriów prac naukowych oraz zasady wprowadzone przez członków cOAlition S, w tym Narodowe Centrum Nauki (2023 a,b), przyczyniają się do coraz bardziej powszechnego korzystania przez naukowców z zielonej drogi otwartego dostępu (ang. green Open Access, green OA) w odniesieniu do ich artykułów. Niestety brak wyczerpujących informacji na temat obowiązujących praktyk wydawniczych na stronach internetowych polskich czasopism naukowych może prowadzić do rezygnacji z przesłania manuskryptu przez autora lub nieumyślnego łamania prawa po opublikowaniu pracy.

W celu ustalenia najlepszych praktyk publikacyjnych pozwalających na realizację green OA przeanalizowane zostały zapisy zawarte w dokumencie „Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing” (COPE, 2023) oraz zalecenia cOAlition S wyrażone w Planie S (cOAlition S, 2023 a,b). Następnie, na podstawie wybranej literatury oraz treści dostępnych na stronach internetowych odwiedzanych w trakcie uzupełniania danych w bazie polityk

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

wydawniczych polskich czasopism naukowych (Błasiok & Szymik, 2021), zidentyfikowano kluczowe elementy pozwalające autorom podążać zieloną drogą otwartego dostępu. Są to dostępne bezpośrednio na stronie WWW: wzory umów, informacje o właścicielu autorskich praw majątkowych, stosowanej licencji Creative Commons, możliwości dalszego rozpowszechniania artykułów (tzw. samoarchiwizacji, ang. self-archiving) oraz rekomendacje dotyczące danych badawczych. Każdy element omówiono osobno powołując się na konkretne przykłady z polskich czasopism zgodnie z dobrymi praktykami zawartymi w wyżej wspomnianych „Principles of Transparency...” oraz wymogami Planu S. Dodatkowo w artykule przedstawiono ogólne rekomendacje dla redakcji dotyczące kompleksowego wykorzystania treści znajdujących się na stronie czasopisma, przede wszystkim odnoszące się do sposobu w jakim te treści są przekazywane.

2. Przegląd literatury

Przeprowadzono przegląd literatury pozwalający na identyfikację elementów związanych z publikowaniem otwartym, przede wszystkim skupiono się na możliwościach dokonania samoarchiwizacji przez autorów. W tym zakresie podstawą analizy były „Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing” i dokumenty związane z wdrożeniem Planu S na polskim gruncie. Ponadto dzięki dostępnej literaturze udało się zidentyfikować pojawiające się trudności wynikające z niestosowania się do wytycznych ogłoszonych we wspomnianych dokumentach.

„Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing” są rekomendowane przez cztery międzynarodowe organizacje: Committee on Publication Ethics (COPE), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Open Access Scholarly Publishing Association (OASPA) i World Association of Medical Editors (WAME). W 16. punktach wymienione są najistotniejsze aspekty związane z działalnością czasopism, które obejmują takie kwestie jak: zawartość stron internetowych, organizacja i zarządzanie periodykiem, praktyki wydawnicze oraz działalność komercyjna. Na potrzeby artykułu zostały wybrane dwie kategorie związane z dostępnością treści na stronie: własność autorskich praw majątkowych i licencjonowanie. Zgodnie z wymogami zasada własności praw powinna być wyraźnie zaznaczona zarówno na stronie artykułu, jak i w samym pliku PDF oraz oddzielona od ogólnych zasad obowiązujących na platformie, na której czasopismo się znajduje. Nazwa właściciela praw powinna być podana w pełnym brzmieniu, a jeśli reguła własności praw jest opisana w osobnym miejscu na stronie, musi być ona łatwa do zlokalizowania przez potencjalnych użytkowników.

Podobnie dzieje się w przypadku licencjonowania treści dostępnych na stronie. W dokumencie znalazł się zapis, że treść deklarowana jako dostępna w modelu Open Access musi być objęta jedną z otwartych licencji, a przy korzystaniu z konkretnej licencji Creative Commons zalecane jest dołączenie do niej odpowiedniego linku. Ponadto, podobnie jak w przypadku informacji o własności praw, wymagane jest, żeby informacja o licencji była łatwo dostępna dla użytkowników, znajdowała się zarówno na stronie internetowej, jak i w każdym pełnym tekście możliwym do pobrania przez użytkowników. Autorzy dokumentu odnoszą się także do praktyk związanych z ponownym udostępnianiem treści przez autorów i według nich, takie

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwórz dostępny na licencji CC BY 4.0.

zasady muszą być jasno określone i opisane. Zgodnie z wyżej przedstawionymi zapisami twórcy zasad o przejrzystości i najlepszych praktykach w publikowaniu naukowym postulują o przemyślaną organizację informacji na stronie, która pozwoli na szybkie zlokalizowanie niezbędnych treści oraz dostarczenie informacji na temat: właściciela praw, licencjonowania i ponownego wykorzystania tekstów.

Następnie analizie poddano zalecenia opracowane przez międzynarodową inicjatywę instytucji finansujących badania cOAlition S, mające za cel upowszechnienie otwartego dostępu dla wyników badań finansowanych z publicznych środków, zwane Planem S (cOAlition S, 2023 a) wraz z dokumentem „Polityka Narodowego Centrum Nauki dotycząca otwartego dostępu do publikacji” (NCN, 2023 a). Plan S opiera się na 10 podstawowych zasadach, z których ze względu na tematykę artykułu najbardziej istotna jest pierwsza, mówiąca o tym, że autorzy lub ich instytucje powinny zachować prawa autorskie do publikacji oraz udostępniać je na otwartej licencji, najlepiej Creative Commons Attribution (CC BY 4.0). W szczegółowych informacjach dotyczących impelmentacji Planu S (cOAlition S, 2023 b) oraz dokumentach NCN przedstawiono wytyczne, w jaki sposób autorzy mają realizować publikowanie bezpośrednio w otwartym dostępie lub samoarchiwizację publikacji. Zgodnie z nimi powinien być zapewniony natychmiastowy otwarty dostęp do tekstów na stronie wydawcy lub w otwartym repozytorium w wersji wydawniczej (Version of Record) albo zaakceptowanego manuskryptu (Author’s Accepted Manuscript) na licencji CC BY (w szczególnych wypadkach dopuszczalna jest licencja CC BY-SA lub za zgodą grantodawcy CC BY-ND). Polityka publikacyjna niektórych czasopism od razu spełnia warunki stawiane przed grantobiorcami, w pozostałych przypadkach muszą oni skorzystać z zielonej drogi OA dopuszczalnej przez wydawcę, o ile jest ona zgodna z wymogami instytucji zapewniającej grant lub zastosować strategię zachowania praw autorskich (Rights Retention Startegy, RRS; cOAlition S, 2023 c). W celu weryfikacji wymogów formalnych stawianych przez Plan S cOAlition S stworzyła Journal Checker Tool (cOAlition S, 2023 d), narzędzie które korzysta z zasobów różnych baz danych, np. Directory of Open Access Journals (DOAJ). Z tego powodu dla redakcji powinno być ważne, aby w bazach były zamieszczane aktualne informacje opisujące politykę wydawniczą czasopism. Niestety Bojo-Canales i Melero (2023) zauważyli rozbieżności między zasadami przedstawionymi na stronach internetowych czasopism a tymi znajdującymi się w bazach. Przyjmując, że informacje zamieszczone na stronie internetowej czasopisma są bardziej wiążące niż te z baz, błędne zapisy w bazach mogą spowodować problemy dla naukowców, którzy z obawy przed niespełnianiem wymogów grantodawcy zrezygnują ze zgłoszenia artykułu do konkretnego czasopisma, aby nie mieć późniejszych trudności z rozliczeniem publikacji. W związku z wyżej przedstawionymi zasadami wynikającymi z Planu S ważne jest, aby czasopisma dostarczały kompleksowej informacji o stosowanych przez siebie zasadach otwartego dostępu (typ licencji) oraz deponowania prac przez autorów w otwartych repozytoriach czy polityki względem strategii zachowania praw autorskich.

Ponadto w wybranej literaturze poruszone zostały kwestie dostępności do zrozumiałej, wiarygodnej i spójnej informacji. Jak zauważyli Danielewicz i Tarkowski (2013) „znaczący jest ogólnie niski poziom wiedzy na temat tego, co dopuszczalne i zakazane przez prawo autorskie.

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

(...) Nie wyróżniają się też swoją wiedzą ludzie deklarujący siebie jako twórców, którzy zgodnie z powszechnie powtarzaną hipotezą winni być bardziej świadomi funkcjonowania prawa”. W związku z tym redakcje czasopism nie powinny z góry zakładać, że użytkownicy oraz autorzy, doskonale orientują się w zawiłościach prawa autorskiego, stąd też zalecane jest zamieszczenie prostej w odbiorze informacji o zasadach funkcjonowania w tym obszarze. Z kolei Fleming i Cook (2022) przedstawili skutki braku odpowiednich informacji, dostępnych jeszcze przed zgłoszeniem manuskryptu do czasopisma, zauważyli oni, że brak opublikowanych i jasnych zasad dla analizowanych przez nich czasopism może skutkować problemami dla czasopism jak i autorów, którzy błędnie zrozumieli istniejące zapisy lub z powodu ich braku dokonali własnej interpretacji. Co więcej, zwrócili też uwagę, że przeszukiwanie strony internetowej czasopisma zabiera autorom niepotrzebny czas i może stać się przyczyną rezygnacji z przestania do redakcji zgłoszenia. Z kolei Laakso i Polonioli (2018) zaznaczyli, że brak wyraźnych zasad wydawcy jakie działania są dozwolone i zabronione w związku z samoarchiwizacją często skutkowało nieświadomym łamaniem prawa objawiającym się deponowaniem nieodpowiednich wersji artykułów. Również obserwacje prowadzone przez Choi, Choi i Kim (2019) wykazały, że zapisy dotyczące licencjonowania treści były obecne na badanych przez nich stronach internetowych czasopism, natomiast często brakowało informacji na temat samoarchiwizacji i udostępniania tekstów przez użytkowników.

Zauważalny jest również problem z rozproszeniem informacji, zamieszczanie ich wśród treści o innej tematyce lub brak dedykowanych podstron, prowadzi to do chaosu i grozi tym, że autor do nich nie dotrze (Klebel et al., 2020; Laakso, 2014). W odniesieniu do polskich czasopism naukowych tematykę dobrych praktyk związanych z otwartym publikowaniem w przeszłości analizowała Pamuła-Cieślak (2019), która zaobserwowała podobne zjawiska charakteryzujące się niejednorodnymi zapisami oraz brakiem pełnego i zrozumiałego opisu. W obrębie jednej z analizowanych przez nią platform wydawniczych opisanie zasad związanych z prawem autorskim nie zostało ustandaryzowane „co spowodowało, że ponad 50% czasopism z tej platformy nie zamieszcza tej informacji wcale, a pozostałe robią to według własnego uznania, co [...] kazało autorce pieczołowicie przeglądać każdy fragment witryny internetowej w poszukiwaniu takiej wzmianki”.

Na podstawie powyżej opisanych kwestii wyróżniono 4 elementy, które warto aby zostały zamieszczone na stronie internetowej czasopisma lub wydawcy, są to: wzór umowy, informacja o właścicielu praw autorskich, stosowanie i rodzaj licencji Creative Commons, wytyczne dotyczące samoarchiwizacji. Aby szerzej naświetlić problematykę związaną z otwartością w nauce zdecydowano się także uwzględnić zagadnienie udostępniania danych badawczych oraz spełniania wymogów Planu S. Dostęp do wyżej wymienionych informacji pomoże autorom w świadomym podjęciu decyzji o dalszym użytkowaniu tekstu zarówno przed przesłaniem manuskryptu, jak i po opublikowaniu wersji wydawniczej.

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

3. Dobre praktyki krok po kroku

Przedstawione w artykule dobre praktyki mają na celu ułatwienie redakcjom dostarczenia konkretnych wytycznych dla użytkowników, co więcej, pozwolą przejrzeć zaprezentować aktualną politykę wydawniczą czasopisma w Internecie. Każdy omówiony aspekt został zobrazowany przykładami zaczerpniętymi ze stron WWW polskich czasopism naukowych.

3.a. Dostęp do wzoru umowy

Zamieszczenie na stronie internetowej wzoru umowy pozwoli autorom zapoznać się z polityką wydawniczą czasopisma i już na początku określić czy periodyk spełnia wszystkie kryteria np. grantodawców. Ze względu na różne rodzaje zobowiązań, którym podlegają naukowcy mogą oni być zainteresowani formą podpisywanych umów prawno-autorskich. Zobowiązania te mogą dotyczyć zakazu przekazywania praw majątkowych do utworu i wynikać z przyjętej na danej uczelni polityki otwartego dostępu lub wytycznych instytucji finansujących badania. Najczęściej spotykane są dwa typy umów: o przeniesienie autorskich praw majątkowych na wydawcę oraz o korzystanie z utworu (licencja). W związku z tym, że obie umowy w odmienny sposób definiują właściciela praw majątkowych, który może rozporządzać dalszym wykorzystaniem utworu, niezwykle ważne jest, aby informacje dostępne na stronie nie budziły wątpliwości, były dostępne dla osób zainteresowanych przed przesłaniem manuskryptu oraz nie różniły się od wersji, którą autorzy ostatecznie podpisują z redakcją. Należy również zwrócić uwagę na język dostępnej umowy. W przypadku w którym odbiorcami treści są osoby na co dzień nieposługujące się językiem polskim, warto zamieścić wzór chociażby w języku angielskim, ewentualnie w języku z którym związana jest duża część aktualnie publikujących autorów, co równie istotne, wszystkie wersje językowe powinny zwierać identyczną treść.

Wzór umowy prawno-autorskiej może być udostępniony w zakładce lub podstronie zawierającej wytyczne dla autorów, gdyż jest to miejsce, gdzie autorzy zazwyczaj poszukują kompletnej informacji przed zgłoszeniem. Możliwe jest także utworzenie osobnego miejsca, z którego użytkownicy będą mogli pobrać zarówno wzór umowy, jak i oświadczenia o autorstwie i rzetelności prac. Poniższe przykłady z czasopism przedstawiają sposób zamieszczenia umów wydawniczych w oddzielnej zakładce (rys. 1, 2).

DECLARATION FORMS

Cardinal Stefan Wyszyński University Press obliges authors publishing in the journal "Studia Ecologiae et Bioethicae" to sign specific declarations available on:

1. [Declaration](#) and the [instruction](#) for the declaration.
2. [Article publication agreement](#)

To jest preprint artykułu: *"How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement"*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych "Wyzwania współczesnego publikowania" Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

Rys. 1. *Studia Ecologiae et Bioethicae*; zakładka: For authors -> Declaration Forms;
<https://czasopisma.uksw.edu.pl/index.php/seb/oswiadczenia>

Rys. 2. *Konteksty Kultury*; zakładka: About the journal -> Contracts, forms;
https://www.ejournals.eu/Konteksty_Kultury/menu/331/

3.b. Właściciel praw majątkowych

Już w umowie powinien zostać określony właściciel praw majątkowych, ponadto taką informację warto również zamieścić na stronie internetowej oraz oznaczyć nią poszczególne artykuły, które po pobraniu przez użytkownika funkcjonują niezależnie od strony internetowej. W tej sytuacji osoby chcące wykorzystać artykuł w sposób wykraczający poza dozwolony użytek będą wiedziały do kogo zwrócić się z pytaniem o udzielenie zgody. Co więcej, w przypadku braku dostępu do wzorów umów, informacja o posiadaczu praw może sugerować czy do przejęcia praw doszło, czy też pozostały one przy autorze. Dodatkowo na rys. 3 można zauważyć, że redakcja przekazuje informacje autorom w jaki sposób będą mogli korzystać z utworu po ukazaniu się artykułu na stronie internetowej. Jest to dobry sposób, aby przeciwdziałać nieświadomemu łamaniu prawa, ponieważ autorzy nie zawsze orientują się jakie konsekwencje niesie ze sobą umowa o przeniesienie praw majątkowych.

For open access publishing, **Pol Ann Med** uses a transfer agreement. Corresponding authors of accepted articles will be asked to fill in the License Agreement.

Authors will transfer the right to Collegium Medicum University of Warmia and Mazury but will have the right to share their article in the same way permitted to third parties under the relevant user license, as well as certain scholarly usage rights.

Rys. 3. *Polish Annals of Medicine*; zakładka: Instructions -> User License
<http://www.paom.pl/User-License,2028.html>

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

Informacja o właścicielu praw autorskich mogłaby zostać zamieszczona we wzorze umowy, w pliku PDF tekstu (rys. 4, 7), w zakładce ze wskazówkami dla autorów (rys. 5), w zakładce „o czasopiśmie” lub w specjalnej podstronie dostępnej dla wszystkich użytkowników, którzy niekoniecznie chcieliby opublikować swój tekst (rys. 3).

Copyright © Instytut Badań Gospodarczych / Institute of Economic Research (Poland)

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Rys. 4. Artykuł w czasopiśmie *Oeconomia Copernicana*, opis z pliku PDF; <http://economic-research.pl/Journals/index.php/oc>

Copyrights

POLISH MARITIME RESEARCH provides immediate open access to its content on the principle that making research freely available to the public supports a greater global exchange of knowledge.

Open access (unlimited and free access by readers) increases publicity and promotes more frequent citations, as indicated by several studies.

Open access is supported by the authors and their institutes.

The POLISH MARITIME RESEARCH journal provides immediate open access to its content under the [Creative Commons BY 4.0 license](#).

Authors who publish with this journal retain all copyrights and agree to the terms of the CC BY 4.0 license.

Rys. 5. Polish Maritime Research; zakładka Submission -> Copyrights; <https://journal.mostwiedzy.pl/pmr/copyrights>

3.c. Licencje Creative Commons

Zauważalne jest, że coraz więcej czasopism korzysta z ujednoliconych licencji opracowanych przez Fundację Creative Commons, więc jeśli dany tytuł używa jednej z sześciu licencji powinien jasno poinformować o tym swoich odbiorców. Wzór umowy może być właściwym miejscem, aby autorzy którzy zdecydują się na przesłanie tekstu, z góry wiedzieli w jaki sposób ich publikacja będzie dostępna dla szerszego grona użytkowników. Pełne teksty licencji wraz z przystępnym streszczeniem, zarówno w języku polskim jak i angielskim, są dostępne na stronie Fundacji (Creative Commons, 2023). Redakcje i autorzy nie muszą obawiać się, że przy wykorzystaniu licencji Creative Commons może dojść do nadużyć, bowiem zgodnie z zasadami użytkowania każdy egzemplarz utworu musi zawierać informację o autorze i jego prawach autorskich, jak również wymagane jest dołączenie linku do tekstu wybranej licencji. Co ważne, Fundacja dostarcza na stronie niezbędne materiały, na które składają się: grafika charakterystyczna dla każdego typu licencji, jej pełna nazwa oraz link do jej treści lub skróconego opisu. Wszystkie materiały są dostępne za darmo, dlatego warto korzystać z oficjalnego i jednocześnie sprawdzonego źródła.

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

Typ licencji należy również umieścić w widocznym miejscu na stronie czasopisma pozwoli to, zarówno autorom jak i czytelnikom, zorientować się jakie zasady rozpowszechniania obowiązują w danym periodyku. W związku z tym, że licencje zapewniają większe możliwości korzystania z utworu warto dokładnie opisać jakie prawa przysługują użytkownikom, chociażby wykorzystując gotowe treści dostępne na stronie Creative Commons. Zapisy jednoznacznie określają zasady ponownego użytkowania, w tym: wykorzystanie komercyjne, możliwość tworzenia utworów zależnych (np. tłumaczenie utworu) oraz zabezpieczają autorskie prawa osobiste. Dostarczone na stronie informacje zwalniają redakcję z konieczności samodzielnego opracowania zasad i zapewniają spójność przekazu. Bardzo istotne jest, żeby informacje na stronie i w plikach pełnych tekstów były jednakowe, w tym celu redakcje powinny bacznie zwracać uwagę na treści jakie przekazują. Często zdarza się, że typ licencji pojawia się w kilku miejscach na stronie czasopisma, co może prowadzić do różnic w obrębie jednej witryny. Nierzadko dzieje się tak, gdy zmieniany jest typ licencji i redakcja nie aktualizuje wszystkich zakładek.

Redakcje które zaczynają korzystać z licencji lub też przechodzą na jej inny typ, powinny określić od jakiego numeru ona obowiązuje oraz jaką stosowano wcześniej. Pozostawienie tylko informacji o aktualnych zasadach prowadzi do założenia, że obowiązują one dla wszystkich materiałów, co z kolei skutkować może nieświadomym łamaniem prawa przez użytkowników. Przykład z czasopisma „Problems of Forensic Sciences” (rys. 6) przedstawia wszystkie niezbędne elementy w zakresie daty początkowej stosowania licencji Creative Commons i zasad obowiązujących dla wcześniej wydanych artykułów.

Copyrights and sharing

This is an open access journal which means that all content is freely available without charge to the user or his/her institution.

The articles published from 2021 onwards in **Problems of Forensic Sciences** are available under a licence Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).

For articles till 2021 your use is permitted by an applicable exception or limitation – see:

[Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.](#)

Read more about the license CC BY-NC-ND 4.0: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

View Legal Code: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

Rys. 6. Problems of Forensic Sciences; zakładka: About the journal -> Copyrights and sharing; <https://www.ejournals.eu/PFS/menu/1301/>

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

Każda z sześciu licencji dotyczy różnych zasad ponownego wykorzystania, dlatego redakcje mogą wybrać taką, która spełnia ich wymagania i dostosowana jest do przyjętej polityki wydawniczej czasopism. W efekcie uważny wybór i konsekwencja jej stosowania wyeliminują wątpliwości wśród czytelników i autorów. Wszystkie elementy opisu wybranej licencji, zarówno tekstowe jak i graficzne, zamieszczone na stronie czasopisma powinny być zgodne z określonym typem, dokładnie tak, jak jest to zamieszczone na stronie Fundacji Creative Commons.

Informacje o licencji mogą być dostępne: na stronie startowej czasopisma; w informacjach dla autorów; w podstronach dotyczących: prawa autorskiego (rys. 5,6), otwartego dostępu lub samoarchiwizacji; oraz na stronach poszczególnych artykułów. Natomiast wymagane jest aby zawierał je każdy plik z pełną treścią publikacji (rys. 7, 8).

Bull. Pol. Acad. Sci. Tech. Sci., vol. 71, no. 1, p. e144580, 2023

© 2023 The Author(s). This is an open access article under the CC BY license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Rys. 7. Bulletin of the Polish Academy of Sciences Technical Sciences; Artykuł w czasopiśmie, opis z pliku PDF; <https://journals.pan.pl/dlibra/journal/119067>

This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY-ND 4.0 International) license

<https://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0>

OPEN ACCESS

STUDIA
ECOLOGIAE
ET
BIOETHICAE

2023, 21, 1: 13-22

p-ISSN 1733-1218; e-ISSN 2719-826X

DOI: <http://doi.org/10.21697/seb.2023.07>

Rys. 8. Studia Ecologiae et Bioethicae; Artykuł w czasopiśmie, opis z pliku PDF; <https://czasopisma.uksw.edu.pl/index.php/seb/>

3.d. Samoarchiwizacja

Samoarchiwizacja, czyli samodzielne zamieszczanie przez autorów własnych artykułów w serwisach internetowych, jest jedną z możliwości otwartego publikowania, którą nazywamy zieloną drogą Open Access (ang. Green Open Access). Samoarchiwizacja jest też jedną z trzech opcji jakie może wykorzystać autor w przypadku publikowania wyników badań otrzymanych dzięki grantom Narodowego Centrum Nauki (NCN, 2023 a). Dane, które powinny być dostępne na stronie internetowej czasopisma, aby naukowiec nie miał wątpliwości w jaki sposób może przeprowadzić proces samoarchiwizacji, to: wersje artykułu, miejsca udostępniania plików oraz okres embargo.

W procesie redakcyjnym wyróżnia się trzy podstawowe wersje artykułu: manuskrypt przesłany do redakcji (preprint, submitted version, author's original manuscript), artykuł po wprowadzonych zmianach w wyniku recenzji (postprint, accepted version, author's accepted manuscript) oraz ostateczna wersja opublikowana w czasopiśmie (wersja wydawnicza, version of record, published version, final version). Każda z nich może podlegać różnym zasadom

To jest preprint artykułu: *"How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement"*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych "Wyzwania współczesnego publikowania" Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwórz dostępny na licencji CC BY 4.0.

samoarchiwizacji. Jak zwracają uwagę Fleming i Cook (2022), czasopisma i wydawcy mogą mieć różne zasady dotyczące publikowania preprintów jeszcze przed ich zgłoszeniem, niestety wielu z nich nie zamieszcza jasnych wytycznych na swoich stronach internetowych. Co więcej, autorzy podkreślają, że brak konkretnych zasad może zniechęcać niektórych badaczy, zarówno do publikacji w repozytoriach dedykowanych preprintom, jak i do zgłoszenia się z tekstem do danego periodyku. Podobna sytuacja może mieć miejsce w przypadku udostępniania postprintu przed ukazaniem się wersji wydawniczej artykułu. Jeżeli redakcja rozróżnia zasady samoarchiwizacji ze względu na wersję artykułu, ważne jest aby sprecyzowała co rozumie jako: preprint, postprint i wersję wydawniczą; oraz jakie reguły samoarchiwizacji odnoszą się do poszczególnych typów artykułu. Kompleksowy zestaw informacji można znaleźć na stronie czasopisma „Acta Agrobotanica” (rys. 9), gdzie szczegółowo opisane są wszystkie wersje artykułów wraz z możliwymi miejscami ich zdeponowania. Co więcej, redakcja wymaga aby poszczególne pliki w zależności od typu zostały oznaczone jako preprint lub postprint wraz z odesłaniem do wersji wydawniczej i jej identyfikatora DOI.

Copyright Notice

Authors who submit a manuscript to this journal agree to the following terms:

- Authors retain copyright and grant the journal right of first publication with the work simultaneously licensed under the Creative Commons Attribution License that allows redistribution, commercial and noncommercial, with an acknowledgment of the work's authorship and initial publication in this journal.
- Authors are able to enter into separate, additional contractual arrangements for the nonexclusive distribution of the journal's published version of the work (e.g., post it to an institutional repository or publish it in a book), with an acknowledgment of its initial publication in this journal.
- Authors are permitted to post: (i) the original manuscript (preprint) – in any repository or on their website, (ii) the accepted for publication version of the manuscript (postprint) – in any repository or on their website, (iii) the publisher-created published version – in any online service, with the exception that the preprint shouldn't be available during the review process in this journal to comply with double-blind review requirements. Additionally, authors should ensure that the prepublication version of the work if shared is (i) accompanied by an appropriate note describing the work as a preprint or postprint and that (ii) upon publication, it is linked with the published work (e.g., the prepublication version is amended to include DOI of the published work).

Rys. 9. Acta Agrobotanica; zakładka: Instructions for Authors -> Copyright Notice; <https://www.journalssystem.com/agb/Copyright-Notice,3732.html>

Kolejnym elementem nieodzownie łączącym się z samoarchiwizacją są miejsca udostępniania plików. Można wyróżnić dwa typy – związane z możliwością komercyjnego udostępniania treści lub jej braku. W praktyce określa ona czy autor może umieszczać swoje artykuły w niekomercyjnych serwisach, np. uczelnianych platformach rejestrujących dorobek naukowy pracowników oraz spełniających te same funkcje repozytoriach instytucjonalnych, czy na platformach czerpiących korzyści majątkowe z tego tytułu. Ze względu na różnorodność miejsc, w których autor ma możliwość zdeponowania pliku z pełną treścią artykułu, ważne jest aby redakcja sprecyzowała gdzie autor może je zamieścić. Nie ma potrzeby podawania konkretnych nazw platform i serwisów internetowych, jednakże warto wymienić je ogólnie ze względu na spełniane funkcje, np. strona domowa autora, repozytorium instytucjonalne lub

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

dziedzinowe (rys. 10). W podobny sposób można określić gdzie nie należy udostępniać tekstów.

SELF-ARCHIVING POLICY

Agronomy Science has adopted a self-archiving policy called blue by the Sherpa Romeo database. From 2021 authors can self-archive article postprints and editorial versions (available under the CC BY 4.0 licence). Articles published in earlier years (available under the CC BY-NC-ND 4.0 licence) can only be self-archived as editorial versions.

Self-archiving places recommended by the editorial team: repository for scientific papers, institutional repository, institutional website, author's homepage, non-commercial services.

Rys. 10. Agronomy Science; zakładka: For authors -> Self-archiving policy;
<https://czasopisma.up.lublin.pl/index.php/as/samoarchiwizacja>

Ostatnią kwestią, o której warto pamiętać jest embargo. W tym wypadku rozróżnić można dwa rodzaje embargo: związane z czasowym wstrzymaniem dostępu do pełnej treści za pośrednictwem strony internetowej oraz łączące się z samoarchiwizacją dokonywaną przez autora, np. w instytucjonalnym repozytorium. W odniesieniu do samoarchiwizacji redakcja powinna poinformować autorów po jakim czasie od ukazania się tekstu w wersji wydawniczej mogą oni udostępnić artykuł korzystając z zielonej drogi Open Access. Okres embargo, tak samo jak rodzaj licencji Creative Commons, mają niebagatelne znaczenie przy wypełnianiu zasad grantodawców. Do dobrych praktyk warto również zaliczyć zamieszczenie na stronie zapisu, że embargo nie obowiązuje (rys. 11).

Policy regarding depositing different versions of materials submitted to journals published at UKSW is as follows: authors are allowed to deposit: 1) submitted version, 2) accepted version, and 3) published version of their articles in an institutional or other repository of the author's choice without embargo.

Rys. 11. Studia Ecologiae et Bioethicae; zakładka: About -> Open Access Policy;
https://czasopisma.uksw.edu.pl/index.php/seb/open_access

Podsumowując powyższe rozważania w przypadku w którym redakcja zezwala na samoarchiwizację istotne jest aby szczegółowo określić jej zasady, ponieważ składa się z kilku istotnych elementów i pominięcie któregoś z nich może skutkować naruszeniem prawa autorskiego przez naukowców.

Na stronie internetowej czasopisma zagadnienia związane z samoarchiwizacją mogą zostać opisane w miejscach gdzie przedstawione są kwestie prawa autorskiego np. podstrony ze wskazówkami dla autorów, dotyczące otwartego dostępu. Często spotykane są osobne zakładki, gdzie zebrane są niezbędne zapisy, co dla autora jest najwygodniejsze i najbardziej intuicyjne.

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

3.e. Dane badawcze

W związku z rzetelnością naukową, replikacją oraz wydatkowaniem środków publicznych dane badawcze wytworzone w toku badań, zarówno surowe jak i przetworzone, są coraz istotniejsze w procesie publikacyjnym. Obecnie coraz więcej mówi się zarówno o udostępnianiu danych badawczych, jak i ich ponownym wykorzystaniu. Niektóre instytucje finansujące badania naukowe przekazują dokładne wytyczne w jaki sposób naukowcy powinni przechowywać i zapewniać dostęp do wytworzonych danych. Redakcje czasopism także zauważają jak istotne jest powiązanie wyników badań przedstawionych w postaci artykułu z danymi, z których wynikają.

Praktyką najczęściej stosowaną przez redakcje w przypadku danych badawczych jest poinformowanie naukowców o wymogu udzielenia dostępu do danych na wyraźną prośbę recenzentów. Dostęp taki może być istotny w przypadku potrzeby weryfikacji opisu wyników badań przedstawionych w artykule (rys. 12).

Data access retention: Authors may be asked to provide the raw data for editorial review, should be prepared to provide public access to such data, and should be prepared to retain such data for a reasonable time after publication of their paper.

Rys. 12. Konteksty Kultury; zakładka: About the journal -> Publication ethics and publication malpractice statement; https://www.ejournals.eu/Konteksty_Kultury/menu/840/

Inną formą wsparcia dla naukowców w zakresie udostępniania danych badawczych jest zamieszczenie nazw rekomendowanych otwartych repozytoriów danych badawczych, odpowiednich dla danej dyscypliny naukowej. Warto mieć na uwadze, że zarządzanie danymi badawczymi jest zjawiskiem dość nowym w polskiej nauce i naukowcy mogą jeszcze nie znać repozytoriów właściwych dla swoich badań, stąd też jasna informacja na stronie czasopisma może w znaczący sposób ułatwić proces deponowania danych (rys. 13).

We encourage authors to archive research data in open research data repositories:

Jagiellonian University Repository: <https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/?locale-attribute=en>

Open Research Data Catalog: <https://mostwiedzy.pl/pl/open-research-data/catalog>

Repozytorium Otwartych Danych Badawczych RepOD: <https://repopd.icm.edu.pl/info/>

Zenodo: <https://zenodo.org/>

Figshare: <https://figshare.com/>

Mendeley Data: <https://data.mendeley.com/>

Rys. 13. Konteksty Kultury; zakładka: About the journal -> Research Data Management Policy; https://www.ejournals.eu/Konteksty_Kultury/menu/1502/

W przypadku w którym redakcja posiada wiedzę, że dane badawcze zostały udostępnione w Internecie, warto rozważyć zamieszczenie informacji o tym wraz z linkiem, zarówno na stronie danego artykułu jak i w pliku PDF.

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

W zależności od tego czy redakcja wymaga od autorów gotowości do udostępnienia danych badawczych recenzentom, czy stosuje rekomendacje odnośnie miejsc deponowania, informacja może być dostępna w zakładce przedstawiającej proces recenzowania lub etykę wydawniczą, albo w dedykowanej podstronie o danych badawczych.

3.f. Plan S

Do powyższego zestawu dobrych praktyk warto dodać te związane z najnowszymi wymogami grantodawców. W konkursach Narodowego Centrum Nauki od 2020 roku wprowadzono wytyczne zobowiązujące naukowców do publikowania wyników badań przeprowadzanych w ramach projektów finansowanych przez NCN w otwartym dostępie. Nie wszystkie czasopisma spełniają wymogi grantodawcy, np. stosowana licencja jest inna niż rekomendowana w Planie S, brak rejestracji tytułu w bazie Directory of Open Access Journals (DOAJ), albo zamknięty lub hybrydowy model publikacyjny. Jednakże elastyczne podejście redakcji do własnych zasad wydawniczych pozwala na wprowadzenie wyjątków zapewniających autorom możliwość wypełnienia wymogów. Możliwe są dwa rozwiązania: w pierwszym redakcja mimo stosowania określonych zasad, na wyraźną prośbę autora, zgadza się na zastosowanie licencji zgodnej z wymogami instytucji finansującej badania i opublikowanie pełnej treści na licencji innej niż przyjęta dla całego czasopisma. W drugim natomiast redakcja wyraża zgodę na nadanie licencji CC BY 4.0 dla wersji artykułu po recenzjach (author's accepted manuscript, postprint) i natychmiastowe udostępnienie w otwartym repozytorium prac naukowych (rys. 14, 15).

The basic license for publishing articles in the journal is [CC-BY-NC-ND 4.0](#) (Attribution – Non-Commercial Use – No Derivatives). At the author's request it is possible to publish it under the [CC-BY](#) (Attribution) license.

Rys. 14. Collectanea Philologica; zakładka: About -> About the Journal;
<https://czasopisma.uni.lodz.pl/collectanea/about>

Note: If you need to comply with your funding body policy, you can apply for the CC BY license after your manuscript is accepted for publication.

Rys. 15. Polish Annals of Medicine; zakładka: Instructions -> User License
<http://www.paom.pl/User-License,2028.html>

W przypadku braku dostępnych informacji autor może spróbować skorzystać ze Strategii Zachowania Praw Autorskich, jednakże jak zauważa Khoo (2021) wykorzystanie tej opcji, której podstawa prawna jest niejasna, powoduje obciążenia administracyjne dla naukowców na których przeniesione są negocjacje z wydawcami w zakresie praw autorskich. Więc aby ułatwić drogę autorom, a sobie zaoszczędzić pracy, warto zamieścić informację jakie jest stanowisko redakcji w tym zakresie.

Mając na uwadze dobro zarówno potencjalnych autorów jak i redakcji, istotne jest aby redakcja w widocznym miejscu poinformowała użytkowników, że jest możliwość dopasowania

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

polityki wydawniczej do wymogów nałożonych przez grantodawców. Taki zapis może zostać zamieszczony w wytycznych dla autorów lub w zakładce dotyczącej praw autorskich.

4. Rekomendacje

Na co redakcje powinny zwrócić uwagę tworząc treści na stronach internetowych czasopism? Poniżej przedstawione zostaną zarówno kwestie merytoryczne dotyczące zasad wydawniczych, jak i bardziej użytkowe – związane z porządkiem informacji na stronie.

Przede wszystkim istotne są jasny przekaz i spójność informacji. Treści dostępne na stronie nie powinny budzić wątpliwości, zarówno wśród autorów jak i czytelników. Jeśli czasopismo posiada określoną politykę wydawniczą względem artykułu na każdym etapie procesu wydawniczego – od zgłoszenia, przez jego publikację, po dalsze wykorzystanie; to powinno ją wymienić na stronie. Po pierwsze należy zadbać o udostępnienie wzorów dokumentów, które autorzy muszą podpisać, mogą to być: wzór umowy, oświadczenia odnoszące się do zasad etycznych, danych osobowych lub wkładu autorów w powstanie artykułu. Następnie warto zamieścić informacje związane z umieszczeniem publikacji na stronie internetowej czasopisma, tu dobrze byłoby uwzględnić takie informacje jak: model publikacyjny, typ licencji Creative Commons, jeśli jest ona stosowana oraz informacja o właścicielu praw autorskich. Ostatnia kwestia dotycząca dalszego rozpowszechniania tekstu powinna zawierać zarówno rekomendacje dla autorów (zasady samoarchiwizacji), jak i dla czytelników.

Od strony użytkowej przede wszystkim powinno się zadbać o wspomnianą powyżej spójność treści na stronach internetowych. Ważne jest żeby informacja, która powtarza się w różnych miejscach witryny była identyczna, a podczas wprowadzania zmian i aktualizacji dobrą praktyką jest przejrzanie całej strony internetowej w poszukiwaniu ewentualnych różnic. Ułatwieniem w uporządkowaniu treści na stronie może być utworzenie dedykowanej zakładki, zamiast powtarzanie informacji na kilku podstronach. Warto pamiętać, że zasada spójności odnosi się także do różnych wersji językowych stron, wszystkie najważniejsze kwestie powinny mieć swój odpowiednik w innych językach dostępnych na stronie. Dodatkowo w przypadku zmiany platformy, przy jednoczesnym pozostawieniu w sieci poprzedniej strony internetowej, zalecane jest zamieszczenie odnośnika do nowej witryny wraz z widoczną informacją, że dana strona jest archiwalna (rys. 16).

Moving to the new publishing platform

If you would like to submit a new manuscript to Acta Agrobotanica please click here:

<https://www.journalssystem.com/agb/>

Rys. 16. Acta Agrobotanica; <https://pbsociety.org.pl/journals/index.php/aa/index>

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

5. Zakończenie

Strona internetowa niesie za sobą więcej treści niż czasopismo w formie papierowej. Oprócz spełniania roli prezentacji zawartości periodyku, jest także platformą przekazującą informacje dotyczące przesyłania, jak i późniejszego wykorzystania artykułów. Warto zatem, aby wszystkie trzy komponenty były obecne na stronie. Budując stronę czasopisma zasadnym jest wykorzystanie wszystkich 16 reguł opisanych w dokumencie „Principles...”, ponieważ są podstawą do stworzenia przejrzystej i kompletnej witryny, a ponadto są tożsame z kryteriami wymaganymi podczas aplikowania do międzynarodowych baz (np. DOAJ, Scopus, Web of Science). Szczególnie warta uwzględnienia jest tematyka prawa autorskiego, ponieważ ona sprawia największe trudności, a ze względu na zachodzące zmiany w komunikacji naukowej, odgrywa coraz większą rolę. Na podstawie przeprowadzonych obserwacji zidentyfikowano kilka kluczowych elementów, które powinna zawierać strona internetowa czasopisma. Wśród nich znalazły się: wzór umowy, informacja o właścicielu praw autorskich, stosowanie i rodzaj licencji Creative Commons, wytyczne dotyczące samoarchiwizacji oraz zagadnienia udostępniania danych badawczych i spełniania wymogów Planu S. Dodatkowo zwrócono uwagę na sposób przedstawienia treści tak, aby dostarczały niezbędnych informacji i nie wprowadzały potencjalnych autorów i użytkowników w błąd. W zakresie przekazywania spójnych informacji redakcje powinny zwrócić uwagę na jednolite zapisy w obrębie całej strony i jej wariantów językowych, a w trakcie aktualizacji treści sprawdzić wszystkie podstrony, jak również bazy, w których dany tytuł jest indeksowany.

Przedstawiony w artykule zestaw dobrych praktyk może być wskazówką dla redakcji dążących do zmian, mających na celu zwiększenie widoczności i podniesienie renomy czasopisma.

BIBLIOGRAFIA

Błasiok J., & Szymik A. (2021). Baza polityk wydawniczych i repozytorium Open Access – uzupełniające się elementy. In P. Korycińska (Ed.), *Horyzonty informacji* (pp. 69-77). Uniwersytet Jagielloński, Biblioteka Jagiellońska. <https://mostwiedzy.pl/pl/publication/baza-polityk-wydawniczych-i-repozytorium-open-access-uzupelniajace-sie-elementy,156776-1>

Bojo-Canales, C., & Melero, R. (2023). Open access editorial policies of SciELO health sciences journals. *Journal of Information Science*, 49(3), 685–698. <https://doi.org/10.1177/01655515211015135>

Choi H. W., Choi Y. J., & Kim S. (2019). Compliance of “Principles of transparency and best practice in scholarly publishing” in academic society published journals. *Science Editing*, 6(2), 112-121. <https://doi.org/10.6087/kcse.171>

cOAlition S (2023, August 9 a). *The Plan S Principles*. https://www.coalition-s.org/plan_s_principles/

To jest preprint artykułu: “How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”, opublikowanego w materiałach konferencyjnych “Wyzwania współczesnego publikowania” Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

cOAlition S (2023, August 9 b). *Guidance on the Implementation of Plan S*. <https://www.coalition-s.org/guidance-on-the-implementation-of-plan-s/>

cOAlition S (2023, August 9 c). *Rights Retention Strategy*. <https://www.coalition-s.org/resources/rights-retention-strategy/>

cOAlition S (2023, August 9 d). *Journal Checker Tool*. <https://journalcheckertool.org/>

Committee on Publication Ethics (2023, August 9). *Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing*. <https://doi.org/10.24318/cope.2019.1.12>

Creative Commons (2023, August 3). O licencjach : jak działają nasze licencje! <https://creativecommons.org/licenses/>

Danielewicz M., & Tarkowski A. (2013). *Prawo autorskie w czasach zmiany : o normach społecznych korzystania z treści*. Centrum Cyfrowe. https://centrumcyfrowe.pl/wp-content/uploads/sites/16/2022/11/prawo-autorskie-w-czasach-zmiany_raport.pdf

Fleming, J. I., & Cook, B. G. (2022). Open Access in Special Education: A Review of Journal and Publisher Policies. *Remedial and Special Education*, 43(1), 3–14. <https://doi.org/10.1177/0741932521996461>

Khoo SY-S. (2021). The Plan S Rights Retention Strategy is an administrative and legal burden, not a sustainable open access solution. *Insights*, 2021, 34, 22. <https://doi.org/10.1629/uksg.556>

Klebel T., Reichmann S., Polka J., McDowell G., Penfold N., Hindle S., & Ross-Hellauer T. (2020) Peer review and preprint policies are unclear at most major journals. *PLoS ONE*, 15(10), e0239518. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0239518>

Laakso, M. (2014). Green open access policies of scholarly journal publishers: a study of what, when, and where self-archiving is allowed. *Scientometrics*, 99, 475–494. <https://doi.org/10.1007/s11192-013-1205-3>

Laakso, M., & Polonioli, A. (2018). Open access in ethics research: an analysis of open access availability and author self-archiving behaviour in light of journal copyright restrictions. *Scientometrics*, 116, 291–317. <https://doi.org/10.1007/s11192-018-2751-5>

Narodowe Centrum Nauki (2023, August 9 a). *Polityka Narodowego Centrum Nauki dotycząca otwartego dostępu do publikacji*. https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/pliki/zarzadzenia-dyrektora/zarzadzenieDyr-38_2020.pdf#page=2

Narodowe Centrum Nauki (2023, August 9 b). *Instrukcja: Polityka NCN dotycząca otwartego dostępu do publikacji*. https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/pliki/2021_10_instrukcja_open_access_NCN.pdf

To jest preprint artykułu: “How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”, opublikowanego w materiałach konferencyjnych “Wyzwania współczesnego publikowania” Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.

Pamuła-Cieślak, N. (2019). Otwarty model publikowania naukowego – przegląd dobrych praktyk. *e-mentor*, 4(81), 6-13. <https://doi.org/10.15219/em81.1429>

STRONY CZASOPISM, Z KTÓRYCH ZACZERPNIĘTO PRZYKŁADY

Acta Agrobotanica (2023, August 3). <https://www.journalssystem.com/agb/>

Acta Agrobotanica (2023, August 3). <https://pbsociety.org.pl/journals/index.php/aa/index>

Agronomy Science (2023, August 3). <https://czasopisma.up.lublin.pl/index.php/as/>

Bulletin of the Polish Academy of Sciences Technical Sciences (2023, August 3). <https://journals.pan.pl/dlibra/journal/119067>

Collectanea Philologica (2023, August 3). <https://czasopisma.uni.lodz.pl/collectanea/>

Konteksty Kultury (2023, August 3). https://www.ejournals.eu/Konteksty_Kultury/

Oeconomia Copernicana (2023, August 3). <http://economic-research.pl/Journals/index.php/oc>

Polish Annals of Medicine (2023, August 3). <http://www.paom.pl/>

Polish Maritime Research (2023, August 3). <https://journal.mostwiedzy.pl/pmr/>

Problems of Forensic Sciences (2023, August 3). <https://www.ejournals.eu/PFS/>

Studia Ecologiae et Bioethicae (2023, August 3). <https://czasopisma.uksw.edu.pl/index.php/seb/>

To jest preprint artykułu: *“How to help yourself and authors – a set of good practices to eliminate unconscious infringement”*, opublikowanego w materiałach konferencyjnych *“Wyzwania współczesnego publikowania”* Lublin 25-26.05.2023 r.

Utwór dostępny na licencji CC BY 4.0.